

**Huvirühmade ning avalikkuse kaasamiskava
Vabariigi Valitsuse kodanikualgatuse toetamise strateegia väljatöötamisel
(veebruar-juuni 2006)**

Versioon seisuga: 23.02.2006

1. Kaasamiskava koostamise õiguslik alus, eesmärgid:

Õiguslik alus. Vabariigi Valitsuse kodanikualgatuse toetamise strateegia (edasi KATS) väljatöötamise aluseks on Vabariigi Valitsuse istungi protokolliline otsus (16.06.2005 nr 26): „Kodanikuühiskonna arengu kontseptsiooni rakendamisel täpsema avaliku sektori vastutuse ja ülesannete jaotuse fikseerimiseks alustada Vabariigi Valitsuse kodanikualgatuse toetamise strateegia väljatöötamist“. Otsus lähtub Riigikogus 12.12.2002 heaks kiidetud **Eesti kodanikuühiskonna arengu kontseptsioonist (edasi EKAK)** ja selle rakendamise tegevuskavast aastateks 2004-2006, samuti on KATS-i protsess kooskõlas Euroopa Komisjoni Valges Raamatus *Euroopa Valitsemine (European Governance COM(2001) 428)* toodud hea valitsemise põhimõtete ning ettepanekutega.

Kaasamiskava tegevuste eesmärgid. **a)** kaasata (s.h. teavitus, konsulteerimine, osalus) KATSiga seotud sihtrühmi eelnõu väljatöötamisse ja hindamisse läbimõeldult, et saavutada võimalikult lai osalus ja konsensus; **b)** saada sihtrühmadelt tagasisidet ja ettepanekuid KATSi eelnõu koostamiseks; **c)** teavitada sihtrühmi toimunud või tulevatest muudatustest e-posti, veebi, infomaterjalide, ürituste, ajakirjanduse jt. kanalite kaudu; **d)** järgida KATSi väljatöötamisel hea avaliku teenistuse tava ja kaasamise head tava; **e)** vähendada eelnõu muutmise taotlusi selle vastuvõtmise eelsel etapil.

2. Vabariigi Valitsuse kodanikualgatuse toetamise strateegia eesmärk:

Strateegia eesmärk on saavutada avaliku sektori ühtne lähenemine kodanikualgatuse toetamiseks.

EKAK-is sätestatud põhimõtete elluviimiseks on vaja avaliku sektori ühtset arusaama ning koordineeritud tegevust kodanikualgatuse toetamiseks, et selle kaudu suurendada kodanikuühenduste usaldust, rahulolu ja motivatsiooni stabiilseks sektoritevaheliseks koostööks.

3. Kaasamiskava ettevalmistanud töötajate nimed ja kontaktandmed.

Külvi Noor, kylvi.noor@sisemin.gov.ee, 612 5225

Kaja Kaur, kaja.kaur@sisemin.gov.ee, 612 5144

Piret Talur, piret@persona.ee, 528 9262

4. KATSi sihtrühmade lühiülevaade (sh. statistika) ning esialgne eelnõu mõjualaga seotud kaasatavate nimekiri (võimalusel ka kontaktandmed):

4.1. Eestis tegutseb 01.02.2006 seisuga **23 530** mittetulundusühingut ja sihtasutust (sh. **11 181** korteri- ja garaažiühistut). KATSi eelnõu väljatöötamisse püütakse kaasata võimalikult palju aktiivseid kodanikuühendusi.

4.2. KATSi eelnõu väljatöötamises ja/või rakendamises osalevad riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutused ning nende liidud:

a) töörühmas on esindatud kõik ministeeriumid, Rahvastikuministri Büroo ning Riigikantselei;

b) kogu protsessi on pidevalt kaasatud Vabariigi Valitsuse ja kodanikuühenduste esindajate ühiskomisjoni (edasi ühiskomisjon) liikmeid, kellest 16 on kodanikuühendused;¹

c) Eesti Linnade Liitu ja Eesti Maaomavalitsuste Liitu teavitatakse väljatöötamise etapil, mil on oodatud kõikide ühenduste ettepanekud ja kommentaarid avalikustatud strateegia eelnõule;

4.3. Avalikes huvides tegutsevatest kodanikuühendustest ja nende liitudest on KATSi väljatöötamise esimesel etapil (veebruar 2006) kaasatud ühiskomisjoni töögruppide juhid kodanikuühendustest: Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liit (EMSL – Marit Otsing),

¹Töörühma liikmed: vt. www.sisemin.gov.ee/atp/kats, Ühiskomisjoni liikmed – vt. www.sisemin.gov.ee/atp/kodanikuyhiskond

Tartu Vabatahtlike Keskus (Tuulike Mänd), Avatud Eesti Fond (Annika Remmel). Väljatöötamise teisel etapil (alates 3.märts 2006) on oodatud kõikide ühenduste ettepanekud ja kommentaarid avalikustatud strateegia eelnõule;

4.4. Äriettevõtete liite teavitatakse väljatöötamise etapil, mil on oodatud kõikide ühenduste ettepanekud ja kommentaarid avalikustatud strateegia eelnõule;

4.5. Teadus- ja haridusasutuste ning uurimiskeskuste sõltumatud eksperdid: ootame arvamusi eelnõu versioonidele Tallinna Ülikooli Eesti Humanitaarinstituudi (TLÜ EHI) kodanikeühiskonna uurimis- ja arenduskeskus (KUAK - kinnitamata), Tartu Ülikool (Ülle Lepp – kinnitamata).

5. Kommunikatsioonikanalite esialgne kaardistamine lähtudes KATSi sihtrühmade kontaktandmetest, nende ekspertteabe valdamisest ja kaasamisvormide valikust. Lisaks valitsusasutustele püütakse teavitada ja ettepanekuid saada aktiivsetelt kodanikuühendustelt (vt. 4.1), kes kasutavad reeglina veebilehtede teavet ning e-posti. KATSi tööversioon ning kommenteerimisvorm saavad olema kättesaadavad Siseministeeriumi koduleheküljel ning sellest teavitame sihtrühmi ning avalikkust e-posti teel, sh pressiteated. KATSi tutvustamiseks ning ideede kogumiseks viiakse koos EMSLiga läbi 15 maakondlikku ümarlauda (ajavahemikul 10.02-20.04.2006).

6. KATSi eelnõu põhiteemad ja kõneisikud, kellelt saab vajadusel lisainfot küsida:

- 1) Avaliku sektori haldussuutlikkus ja kodanikualgatuse tugisüsteem - Külvi Noor (Siseministeerium kylvi.noor@sisemin.gov.ee, 6125225)
- 2) Rahastamine – Kalle Jürgenson (EMSL, kalle@ngo.ee, 6311430)
- 3) Kaasamine - Eleka Rugam-Rebane (Riigikantselei, eleka.rugam-rebane@riigikantselei.ee, 6935744), Aare Kasemets (Keskkonnaministeerium, aare.kasemets@envir.ee, 6262994)
- 4) Avalik teave – Kaja Kaur (Siseministeerium, kaja.kaur@sisemin.gov.ee, 6125144)
- 5) Kodanikuaktiivsus – Külvi Noor (Siseministeerium kylvi.noor@sisemin.gov.ee, 6125225)

Üldine lisainfo: www.sisemin.gov.ee/atp/kats

7. Kaasamise tegevuskava (esialgne):

Aeg	Sihtrühmad	Kaasamisvorm ja eesmärk	Teabekanalid	Vastutaja(d), Kõneisik
8.02	KATS töörühm	Mõttetalgud: esmane sisend strateegiasse		K. Noor
14.02	Ühiskomisjon (sh ühenduste esindajad)	Koosolek: teavitamine		K. Kaur
10.02-11.04	Kodanikud ja nende ühendused kõikjal Eestis	15 maakondlikku ümarlauda: KATSi tutvustamine, ideede kogumine	Teated listides, maakondlikud arenduskeskused, ajakava EMSL koduleheküljel	EMSL K. Noor
03.03	Kõik huvitatud kodanikuühendused	Teavitamine listides, pressiteated: saada kirjalikke muudatusettepanekuid	Info ja eelnõu SIM kodulehel, teated listides, pressiteated	K. Noor K. Einlo
06.04 kell 13.00	Ühiskomisjon (sh ühenduste esindajad)	Koosolek: muudatusettepanekute arutelu		K. Kaur
Aprilli	Kantslerid	Kantslerite iganädalane	Riigikantselei	K. Noor

algus		nõupidamine Riigikantseleis: tutvustamine		E. Rugam- Rebane P. Talur K. Noor
Alates: 30.03	Ekspertid	Eelkonsulteerimine (koos küsimustikuga) muudatusettepanekud ja arutelu	Otsesuhtlus	K. Noor
Alates 30.03	Ministeeriumid	Eelkonsulteerimine ministeeriumides(koosküsi mustikuga): kommentaarid?		K. Noor Ministeeriumit töörühmas esindav ametnik
Alates 20.04	Ministeeriumid	Ametlik kooskõlastamine ministeeriumides: kooskõlastus		K. Noor
16.05 (kinnita misel)	Ühiskomisjon (sh ühenduste esindajad)	Koosolek: kinnitamine		K. Kaur
...	Ettepanekuid esitanud ühendused ja isikud.	Tagasiside info ettepanekute kohta koos täiustatud eelnõu tekstiga arvamuste ning täpsustuste saamiseks.	Samal viisil nagu ettepanek esitati.	K. Noor P. Talur
...	Ettepanekuid esitanud ühendused ja isikud	Küsimustik: kaasamisprotsessi hindamine.	Küsimustik e- postiga	K. Noor P. Talur
...	Avalikkus ja osalejad	Teavitamine: KATSi valmimisest ning VVle esitamisest	Veeb, e-post, pressiteade	K. Noor K. Einlo
1.06	Vabariigi Valitsus	KATSi heakskiitmine / tagasilükkamine		
...	Avalikkus ja osalejad	Teavitamine: VV otsus KATSi suhtes	Veeb, e-post, pressiteade	K. Noor K. Einlo
...	Avalikkus ja osalejad	Teavitamine: tulenevalt VV otsusest info edasisest tegevusest	Veeb, e-post, pressiteade	K. Noor K. Einlo

8. Kaasamise tulemuslikkuse järelhindamise põhimõtted, protseduurid ning aruandlus.

Kaasamisprotsessi järelhindamise viiakse läbi pärast KATSi eelnõu ametliku kooskõlastusringi lõppu ja enne selle esitamist Vabariigi Valitsusele. Järelhindamiseks on kavas saata osalenud ühendustele ning isikutele KATSi kaasamise protsessi käsitlev küsimustik (vt Lisa).

Lisa: Kaasamisprotsessi järelhindamise küsimustik (esialgne)

Kaasamisprotsessi lühiaruanne peaks koos järelhindamise tulemustega valmima enne KATSi eelnõu seletuskirja vormistamist ja koondama kasulikku teavet antud kaasamisprotsessi kogemustest ning tulemustest, sh osapoolte võimalikest eriarvamustest ja nende põhjustest. Lähtudes OECD (2001) ja Poliitikauuringute Keskus PRAXIS soovitustest (2004) võib pärast eelnõu ettevalmistusetapi lõppu koostatava lühiaruande struktuur sisaldada järgmisi osi:

- 1) Millise ulatuseni said esialgsed kaasamise eesmärgid täidetud?
- 2) Kui esialgsed eesmärgid ei täitunud, siis miks? Kas oleks midagi pidanud tegema teisiti või olid mõned eesmärgid algusest peale ebarealistlikud?
- 3) Milliseid kaasamisvorme ja osalemisviise esines sagedamini ja kes neid kasutasid? Milliseid teabekanaleid ja kes sagedamini kasutasid?
- 4) Millised olid kaasamise läbiviimisega seotud kulud, nt tööaeg, küsimuste koostamine, postituskulud, kohtumiste korraldamisega seotud kulud jms?
- 5) Millised olid kaasamise läbiviimisega seotud tulud, nt kasulikud arvamused ning ettepanekud, KATSi eelnõu kvaliteedi parendamine, rakendajate koostöövõrgustiku kujunemine jms?
- 6) Millised olid üldised tulemused? Nt. parem mõistmine ministeeriumi ja sidus- ning sihtrühmade esindajate vahel, kasulik info uute kaasamisprotsesside läbiviimiseks, huvirühmade toetus KATSi eelnõule ja/või selle ellurakendamisele?
- 7) Mis toimis hästi ja mis toimis halvemini ministeeriumi/osakonna perspektiivist vaadatuna?
- 8) Milline tundus kaasamisprotsess sidus- ja sihtrühmade (huvirühmade) perspektiivist vaadatuna?
- 9) Kas oli mingeid konkreetseid soovitusi kaasamisprotsessi läbiviimise kohta, mida peaks tulevikus silmas pidama? Milliseid õppetunde KATSigaga seotud kaasamisprotsess andis?